

SLOVENSKI

UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi pol in velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.

|| Za oznanila se plačuje od navadne ver-
stice, če se natisne enkrat, 10 kr., dvakrat
14 kr., trikrat 18 kr.

Dopise sprejema odbor „Učiteljskega društva za slovenski štajer.“

Štev. 5.

V Mariboru 5. marca 1876.

Letnik IV.

Ali naj slovenski učitelji deželne zборе letos česa prosimo?

Zopet so se sešle one postavodajalne korporacije, od katerih smo slovenski učitelji dobili nekoliko boljšega materialnega stanja, nego smo imeli pred desetletjem še. Pri letošnjem sestanku se nam je zopet vrnilo vprašanje, zgoraj navedeno. Štajersko skupno učiteljsko društvo (Lehrerbund) prosi za več reči, mej drugim za velevažne učiteljske zadeve. Naj jih tu še enkrat navedemo. 1. V zadevi šolskega obiskovanja naj se krajnim šolskim svetom nadzorstvo odvzame. (O tem smo zadnjič že proti govorili.) 2. Okrajnim šolskim svetom naj se pravica imenovanja učiteljev ne odvzame. 3. V deželnem šolskem svetu naj bosta dva zastopnika narodnih učiteljev (eden naj zastopluje slovenske, eden nemške učitelje). 4. Učiteljem enorazrednic naj se dadó opravilne doklade. 5. Starejim učiteljem, služočim pod prejšnjo postavo, naj se vsa leta v pokojnino vštevajo. 6. Učitelji naj se brez njih dovoljenja službeno ne predstavljajo, sicer pa samo takrat, ako je njih krivda po disciplinarni preiskavi dokazana.

Z vsemi temi prošnjami, razen prve se tudi mi vjemamo. In skoro ne bi bilo odveč, da bi se prošnji „Lehrerbunda“ še druga društva pridružila, da bi te opravičene točke od deželnih poslancev bile pripoznane in v veljavno postavo sprejete.

A ne samo za štajerske učitelje to želimo, marveč za vse slovenske učitelje. Kranjskim in primorskim učiteljem sicer ni treba prositi, da bi okrajnim šolskim svetom ostala pravica do imenovanja učiteljev, ker na Kranjskem imajo to pravico krajni šolski sveti, a na Goriškem okrajni. — Toda na Koroškem velja že nekaj let vsled postave princip centralizacije, po katerem deželni šolski svet vso koroško učiteljstvo imenuje, katero pravico si je deželni š. svet štajerski prisvojil za $\frac{5}{6}$ vsega učitelj-

stva. — Sad te centralizacije se že prikazuje. — Kako? Poglejmo na Koroško! Kaj zapazimo? Ničesar. Vse življenje šolsko je onda nekako zaspalo, učiteljstvo se nekako nič več ne navdušuje ze svoj stan, za svoj poklic, okrajni šolski sveti nekako mirujejo in malo jih brigajo svoje dolžnosti, katerih jim je itak velik in najvažnejši del odvzet. A taisto zapazujemo na Štajerskem. — Pa vsaj smo v prejšnjih letnikih našega organa večkrat in obširneje o tem že govorili. —

Kar štajerski učitelji v zadevi svojega zastopstva v dežel-nem šolskem svetu prosijo, to bi svetovali tudi vse n drugim našim sodrugom po Koroškem, Primorskem in Kranjskem, ako bi imeli le kaj upanja, da bi se na to prošnjo vsaj nekoliko oziralo; kajti tudi po imenovanih deželah ni narodno učiteljstvo nič ali malo (malo p. na Kranjskem, kjer je vsaj eden ljudski učitelj) v najviših deželnih šolsk. gospodstah zastopano.

Za povišanje učiteljskih plač prositi, tega ne more po svojem dobrem prepričanju svetovati slovenskim učiteljem, čeravno bi ta svet, sicer skoro nepotrebn, radi dali osobito koroškim učiteljem in ne manj kranjskim in goriškim, izmed katerimi imajo prvi v istini premale dohodke, da bi mogli svojemu stanu primerno prirediti sebe in družino in spolnovati svoje dolžnosti. Preslabi časi so zdaj, preterdo gre za denar, pretežko kmet davek plačuje, da bi se mu ta radi učiteljskih plač za najmanj trohico povišati moral. Zlasti pa za to ne, ker ima ljudstvo za stvarne potrebe pri šoli veliko stroškov, ko mu je večkrat za novo šolsko poslopje, za nove sobe, za nove klopi in za druge priprave skerbeti.

Vendar neka druga prošnja v zadevi materijalnega stanja učiteljskega utegne biti tudi v sedanjih hudih časih opravičena in morda od deželnih zborov tudi uslišana. Menimo namreč opravilne doklade učiteljem enorazrednic. Ti namreč v zadevi šolskega vodstva nimajo skoro nič manj dolžnosti in opravila, kakor n. pr. nadučitelji dvo- ali trirazrednic. — Za to jim gre po vsej pravici tudi za vodstvo opravilna doklada. Na Koroškem sicer že velja ta princip, da se voditeljem šole daja po 30 gld doklade za poedini razred, tako da imajo učitelji enorazrednic 30 gld., dvorazrednic nadučitelji 60 gld., trirazrednic 90 gld. itd.

Prošnja „Lehrerbunda“ v zadevi opravljenih doklad učiteljem enorazrednic je torej popolnem opravičena, in enako prošnjo bi živo priporočali kranjskim in primorskim učiteljem. Za uslišanje take prošnje govori tudi ta razlog, da so šole enorazrednice stavljene navadno v najzadnji plačilni razred, tako da so učitelji teh šol dvakrat (še večkrat) na slabšem, nego učitelji večrazrednic. — Prav je tudi to, da se je štajerski „Lehrerbund“ s prošnjo protivil proti temu, da bi se štajerski učitelji iz službenih ozirov samovoljno od deželnih šolskih svetov prestav-

ljali in premeščevali od ene strani dežele na nasprotno, od juga na sever itd. Takih slučajev se ni dosta dosedaj prepetilo, toda kazala so se znamenja, da bi se to utegnilo večkrat zgoditi, ako bi se učitelji svojih pravic ne zavedali. — Pa mislimo, da deželni šolski sveti, dokler cenijo nekoliko še princip prave liberalnosti in osobno svobodo važnega stanu, kakoršno je učiteljstvo, ne bodo učiteljev poniževali, in ž njimi delali tako, kakor je konzistorij ž njimi delal in kakor se s kaplani še zdaj dela, ki morajo romati, kadar se fajmostru zamerijo.

Toliko in v tej naznačenej meri bi bilo tedaj prositi nam učiteljem v svojih zadevah. Ker pa je nam skrbeti toliko za korist šole, kolikor za svoje interese, zato bi po naših mislih nekaka dolžnost bila slovenskih učiteljev, da bi deželni zbori tudi za direktni duševni pospeh šolstva kaj storili s svojimi postavodajalnimi močmi. Tako n. pr. je vsemu svetu znano, da slovenske šole po sveh naših deželah zato napredovati ne morejo, ker se v nje tako rekoč siloma sili nemščina in od strani gosposk nič drugega skoro ne priporočuje, nego nemščina in zopet le nemščina, in nadzorniki na nihče drugega tako skerbno ne pazijo, nego na gojenje nemščine. Ako pa učitelj tej želji vstreže skoz in skoz, zanemari druge predmete in zgreši pravi namen narodne šole, ki postane otrokom potem prava mučilnica, a ne učilnica in izobraževalnica.

Ako bi se torej upali slovenski učitelji, pa si ne, in vsaj nihče naj jim tega ne zameri in ako bi kaj uspeha pričakovali, prosili bi deželne zbore, da izreko po postavnem potu pedagoško načelo, pametno in pravično v tej zadevi, kako naj bo s podukom v drugem deželnem jeziku. — Naši poslanci naj bi torej sami v tej reči v deželnih zborih se oglasili; ako tudi nič ne dosežejo, vsaj bode svet čul naše opravičene pritožbe.

In česa naj bi še prosili slovenski učitelji deželne zbore? Ali more rokodellec delati brez orodja? Ali more kmet orati brez orala? Ali more torej učitelj podučevati brez knjig? Čitank, čitank, nam dajte slovenskim učiteljem, potem bomo otroke že kaj naučili. Toda ta naš klic je glas vpijočega v puščavi, vsaj deželni šolski sveti ga nočejo slišati in do naučnega ministerstva pa celo predreti ne more.

Kaj, ako bi se slovenski učitelji, zlasti kranjski, v tej reči obrnili do kranjskega deželnega zbora. Ta je 10.000 gld. dovolil za zalog slovenskih šolskih knjig. Ali ne bi 2.000 gld. dovolil, da se založi troje slovenskih čitank za narodne šole? Zakaj ne bi, s slovenskimi čitankami bi bilo najboljša kupčija, na 1000 in 1000 iztisov bi se jih razprodalo. —

Kje so pa rokopisi za take čitanke? me utegne kdo pitati. Ti so v pol leta gotovi. Slovenski učitelji imajo nabranega toliko blaga, deloma tiskanega že, deloma pa v rokopisih, da so

čitanke takoj gotove. Treba nam je tedaj samo založnika. A tega najti, ni tako lahko. C. kr. zaloga šolskih knjig na Dunaji je pa na nas popolnem pozabila. Mi moremo toraj pomoči iskati, kjer koliko upamo, najti jo.

Jana Amosa Komenskega Informatorium šole materinske.

Dalje.

Poglavje VII.

Kako naj se otroci v delu podučujejo in vadijo.

Otroci radi vedno nekaj delajo, ker mlada kri ne more biti pri miru. In to je zlo dobro; ne sme se jim tega braniti, ampak celo izmišljevati se jim, da bi vedno in vedno imeli kakošno opravilo. Otroci naj so mravlje, ki vedno okrog mergolč, nosijo, vlačijo, zlagajo in prelagajo; samo pomagati jim je treba in pokazati, kako naj bi pametno delali, in če bi tudi malenkosti bile (ker v drugih rečeh jih najprvle ni mogoče učiti.) O Temistoklu, atenskem knezu, se pravi, da je prišel k njemu enkrat neki mladenec, ki ga je videl, kako se s svojim otrokom v izbi igra in ga na palec jahajočega vodi; in ko so je ovi mladenec začudil, da takošen slavn mož tako po otrošken ravna in se z otrokom igra; prosil ga je Themistokel, naj bi tega ne povedal nobenemu, dokler ne bo imel tudi sam otrok, ker potlej, ko bode enkrat sam postal oče, bode bolje poznal, kakošna je očetovska ljubezen do otroka, in da se ne bode pohujševal nad tem, kar se njemu zdaj tako otročje zdi.

Kadarkoli otroci druge nekaj delati vidijo, in sami to storiti poskušajo, naj se jim to dozvoli; ker bi pa nekatere reči nevarne bile (n. pr. rezati z nožem ali sekati z sekiro itd.) in bi se napravila škoda, če jih jim damo v roke, (n. pr. igrati se s piskri, s steklenicami, knjigami itd.) dobro je, če se jim namesto pravih posod in orožja, podajo ponarejene, t. j. igrača in malenkosti: nože iz svinca ali tope, lesene sekire, stare knjige, ki niso več za rabo, bobni, trompete, konji leseni, plug, kolesca, sani, mlini, hiše itd. S totimi rečmi naj se vedno igrajo, ker tako se vadi telo k zdravji, misli se vzbujajo, udje tela se urijo k hitrosti itd. Otroci jako radi stavijo hiše ali iz blata, tresek, iz kolja ali kamenja: to je začetek arhitektonike ali staviteljstva. Če se hočejo torej otroci s kakošno neškodljivo rečjo igrati, naj se jim o tem rajši pomaga, nego brani; kajti s drugimi rečmi se ne smejo pečati, in brez dela biti, škoduje duši in telu.

Ako pa grem postopno naprej po letih, bode v prvem letu rokodelstvo otrok v tem, če se naučé usta k jedi odpirati, držati glavo pri miru, oči obračati, nekaj v roko jemati, sedeti,

stati i. t. d., to vse pa storé po večem po prirojenji nego po vaji.

V drugem pa in tretjem letu bodo znali več mehanike že. Kajti takrat že vedó, kaj pomeni, bežati, skakati, obračati se, igrati se z nečim, vžigati kaj in zopet vgaševati, pretakati ali prelivati vodo, prenašati nekaj z mesta na mesto, vzdigovati, nalagati, podirati, staviti, obračati, zvijati in razvijati, ogibati, ravnati, prelomljevati, rezati itd., to naj se jim pusti in celo še pokaže, kako kaj imajo storiti, in zakaj tako in ne drugače.

Četerto, peto in šesto leto bode polno dela in opravila, kakor tudi biti mora. Kajti to nije dobro znamenje, če otrok preveč tiho sedi in hodi: vedno tekanje, vedno delanje nam naznanja, da je telo zdravo in duh čversti. Zatorej, kakor sem že omenil, pripustimo in pomagajmo otrokom, kedarkoli nekaj delati hočejo, da bi vse, kar storé, bilo pametno in služilo za podlago resničnim poznejšim rečem.

Otroci se imajo napeljevati na pisanje in risanje in sicer precej v toti materinski šoli v tretjem ali baš v četrtem letu; kadarkoli se vidi, da je otroška doba za to ugodna, moremo jo še spodbujati. Dajmo jim v roko kredo (ali pri revnih ogelj); s tem naj napravijo pike, čerke, kljuke, kroge, kakor hočejo te jim po malem moremo pokazati tudi izglede, toda le za igračo in kratek čas. Gotovo navadijo se s tem, držati kredo v roki in delati čerte, in tako bodo poznali, kaj je pika, kaj čerta itd. To bode za preceptorja (učitelja) veliki vspeh.

K delu pa se pridruži govor in razlaganje; to ne more biti drugačno, nego to je prirojeno in navadno; otroci se bodo učili ravno tako govoriti, dobro ali slabo, kakor slišijo od teh, s katerimi pridejo v dotiko in kateri jim nekaj razlagajo po svoji misli in po svojem razumu.

Začetek aritmetike bode komaj prišel v tretjem letu; tu začinjajo šteti do petih, potlej pa do desetih, ali števila bodo menj dobro izgovarjali, ne zastopili, kaj to pomeni. Pozneje bodo že sami od sebe porazumeli, zakaj je to števjanje. V četrtem, petem in šestem letu zadostuje, če se naučé do dvajstih poredoma šteti, in razumeti, da je sedem več ko pet, petnajst več ko trinajst, in da to hitro brez dolgega premišlevanja odloče! Kar je v računu sod in lih, lahko porazume iz igrače, ki se sod i lih, zove. Če bi pa je hoteli dalje v aritmetiko napeljati (s soštevjanjem in odštevanjem itd.), bi bilo zastonj in škodljivo, ker po naše misli nič nije težavnejši, kakor vravnati račun.

Geometrijo bodo razumeli že v drugem letu, kedar namreč spoznajo, kaj je veliko, kaj majhno, kaj zovemo kratko in dolgo, široko in ozko. V četrtem letu zadostuje, če poznajo nekatere geometrične slike, kaj je okrog, čerta; ravna ali kriva, križ itd.; slednjič pa naj znajo imena najnavadnejših mer: dlan, pedenj, laket, seženj, vaga, pint (bokal) maslec itd. in čem več mer

poznajo, tem več bodo sami delali poskuse, bodo sami merili, vagali, sravnavali eno k drugemu itd.

Muzika nam je najbolj prirojena; kedar pridemo na svet, precej pojemo pesem, ktera nas pripominja na prvi pad v paradizu: a, a, č. — Cvilenje, pravim, in jokanje je najperva naša muzika, ktere ne smemo in tudi ne moremo otrokom zabraniti, ker pripomaga k zdravji.

Dokler namreč se otrok ne more gibati, čistijo in popravljajo se s tem persa in notrajnji udje. V drugem letu se že začinja tudi zunanja muzika otrokom dopadati; oni radi poslušajo petje, godbo, brenkanje, zvonjenje, bitje ure in godbo na inštrumentih. Zatoraj se jim mora tega zmerno podajati, da bi njihova ušesa in misel po malem se navadila na melodije in harmonije. Tudi v tretjem letu je še godba otrok le na poslušanje omejena. Zatoraj, če se kje pred kosilom ali po njem poje, naj se to zgodi pri navzočnosti otrok, da bi pazili, kako to gre, in naj se jim pri tem pomaga. Tudi je dobro, če kdo pred njimi na orožje (inštrumente) igra, ali je vzame s sebo v cerkev, kjer se skupno prepeva in orglja.

V četrtem letu začinjajo že nekteri sami prepevati; kteri pa sami še niso začeli, naj se ž njimi ravna, kakor v preteklem letu, naj le poslušajo. V totem letu se more dati posebno dečkom piščalka, boben, majhne gosle itd., da bi si sami žvižgali, brenčali in navadili si sluh na zvokove. V petem letu (če ni še začelo v četrtem) je najzadnji čas, da se začnejo vaditi v prepevanji svetih pesmi, ki so namenjene slavi in hvali božji. Naj se naučé razun molitve nekatere kratke popevke in pisnice n. pr.: „Te prosimo, usliši nas, in usmili se nas!“ In po malem več takošnih pesmic, ki so v pesmarici za vse čase in prilike zapopadene; tudi psalme: „Hvalimo otroci gospodina, David pripominja.“ —

Takošne pesmice in tim enake naj starši ali pestunje po dokončanem delu, ali po obedu prepevajo; na ta način namreč se je otroci jako lahko naučé; kajti tu njihova pamet že bolje prijema, nego poprej, dopada se jim to že celo zavoljo rithmov in melodij. Čem več pesmi znali bodo, tem več se jim bodo dopadle, in božja čast in hvala glasila in pomnoževala se boče od dojenčkov. Blagoslavljen hiša, kjer tota Davidova muzika glasno doni!

Zemljepis in zgodovina.

(Dalje).

Tvarina za zgodovino v šolah ptujskega okrajnega glavarstva:

Friderik IV.

Friderik ptujski se je bojeval z ogerskim kraljem Andrašem in pridobil celi Velikonedeljski okraj. Od leta 1199 je Velikanedelja z Štirskim združena. Od zdaj je bil ta kraj podložen Ptuj. Pri Ormuži na cesti proti Humu je še sedaj zidan križ, kjer je Friderik, grof ptujski potolkel Madjare in tamkaj zakopal. S tem bojem je pridobil Ormuž, Središče, Sv. Miklavž in Bolfank. Vse te fare je dal Križnikom v posest, kateri je še zdaj imajo (leta 1200).

Okoli leta 1660—1675 so sežgali v Šalovcih, fare Središke copernico Tajčar; tu se še zdaj torišče kaže. Še pred nekaterimi letmi so tamkaj dečki kres žgali, a sedaj to opustili.

Tvarina za štajersko zgodovino. Grad in Kalvarija v Gradcu (pravljica).

Kot velikan stoji gora Schökel na severni strani gradske doline, obdana z večimi in manjšimi visočinami. Neka starodavna pravljica pravi sledeče: Obhajali so kmetje na gori Schökel nek praznik, kar se njim pridruži lovec z zeleno obleko, za k'obukom pa je imel zelena peresca. Pravil je, da pride ravno iz švicarskega pogorja in da je tam videl goro, imenovano Rigiberg, ki je tako velika, da je Schökel le kop zemlje proti njej. Pa pravi, nadalje lovec, kateri ni bil nihče drugi, kakor hudi duh, da hoče tej gori, namreč Schökeljnu, tako velik verh napraviti, da bode potem višja od Rigigore na Švici; terja pa za svojo umetnost dušo tistega človeka, ki pride prvi na verh gore. Pogodba se sklene. Zdaj zleti hudi duh od tod iz gore in doline, čez morje v daljno Afriko, tam odterga od gore Herkules na koncu Afrike velikansko pečino in hiti z njo nazaj v Štirsko. Ko se pa že Gradcu bliža, nagne se sè svojo težo k zemlji, sreča ga ravno procesija bogaboječih ljudi proti Wildonu. Molitev pobožnih je njegov peklenški, hudoben namen uničila. Z vso serditostjo zažene svojo težko breme k zemlji in s tako naglostjo, da se mu pečina razdvoji in dva kosa vsak sebi na zemljo padeta. Še sedaj vidimo ti pečini, namreč Grad in Kalvarijo v Gradcu. Zdaj hiti hudi duh ves raztogoten na goro Schökel in si napravi verh gore luknjo brez dna; imenuje se: „Vremenska jama.“ V tej jami se vidi zmiraj hudobna počast. Ako potočiš kamen v njo, strelja z gromom in bliskom iz nje. Zraven njega še stanuje tudi njegova babica, copernica vremena. Ona se prikazuje kmetom večkrat in jim pošilja tudi nevihto.

Starost nekaterih cerkev in leto njih stavb.

Cerkev v Celji 698, Ptuji 785, sv. Ožbaldu nad Ptujem, prva 846, zdoljna 1637; Benediktška v Sl. goricah 853, Ruška 900, Jarenine 1135, Hočjem 1146, Konjicah 1173, Ljutomeru 1174, Mariboru 1175, sv. Lenartu na Goriškem 1203, na ptujski

gori, prva 1230, druga 1424, farna 1491; Veliki nedelji 1235, Pavela in Petera na Ptujem 1239, Slivnici 1245, Martina na Pogorju 1252, Središči 1112, Ormužu 1271, Peter pri Mariboru 1338, Brežice 1353, Črešnovce 1374, Laporje zgor. Polskave 1374, Sv. Križ pri Ljutomeru 1402, Wurmberg 1446, Sv. Marko pri Ptujem (iz od Turkov razdertega tamošnjega grada) 1493, Sv. Andraž 1513, Sv. Urban 1518, Divice Marije pri Sv. Petru 1517, Lenart pri Veliki nedelji 1520, Mala nedelja 1521, Lempahu 1530, Frajhamu 1532, sv. Janž 1533, sv. Ropert na Goričkem 1538, v Kanci 1544, sv. Peter pri Radgoni 1545, sv. Marjeta na Goričkem 1567, sv. Trikralji na Goričkem 1564, sv. Marjeta pri Ptui 1597, v Cirkoveih 1603, sv. Vid 1610, na Holmu 1611, Polanjšak 1633, Sv. Trojica na Goriškem 1636, sv. Rok pri Hajdini 1645, Jeruzalem v ljut. goricah 1952, sv. Trojica v Halozah 1654, sv. Lovrenc in Miklavž na Dravskem polju 1662, sv. Barbara pri Vurmbergu 1667, v Cezanjeveih 1665, Andraž pri Leskovcu 1680, Jožef pri Mariboru 1683, Bolfank na Kogi 1687, sv. Miklavž v Ljutomerskih goricah 1697; sv. Tomaž pri Velki nedelji 1716, Svetinje 1720, Doljna Polskava 1747, Vurmbergi I. 1663, II. 1776.

(V tem govoru so še navedeni v prav razumljivi besedi razni zgodovinski odlomki in životopisi, n. pr. Sv. Severin (avstr. apostelj.), Samo, kralj Slovencev, Cesar Maks na Martinovi steni, Marija Terezija, Cesar Jožef, Huni, Kolumb. Toda vsega tega zgodovinskega gradiva ne moremo zdaj priobčiti, ker še eno zgodovino itak priobčujemo. Ured.)

Občna zgodovina

za višje razrede narodnih in meščanskih šol.

V nemškem jeziku spisal prof. dr. Netoliezka. Poslovenil Ivan Lapajne.

Stari vek.

(Dalje)

§ 27. Sparta in Likurg.

V Lakoniji živeči Dorci so se po glavnem mestu Sparta tudi Spartanci imenovali. Likurg, mož kraljevske rodovine, ki je živel 888 l. pr. Kr., uterjeval je dorsko gospodstvo v Sparti z notranjenimi naredbami. Najprvo je hotel Spartance kot vojniški narod izrediti; da bi bili nepremagljivi, zato se je oziral posebno na telesno izrejo. Vse življenje je merilo na uterjenje telesa. Do sedmega leta so bili dečki v domači hiši, potem jih je država izrejevala. Hrana se jim je v pičli meri dajala in bila je jako prosta, navajali so se na glad in žejo, na mraz in vročino. Po zimi in po leti so hodili bosí, gologlavi in lahko oblečeni. Da so se v telesnih bolečinah uterjevali, so je vsako leto enkrat šibali. Spoštovanje starih ljudi je bil poseben znak

v odgoji spartanske mladine. V navzočnosti starejših državljánov ni smel nobeden mladenéč govoriti, razen, ako je bil prašan. V tem slučaju moral je le kratek odgovor dati.

Izobraževanje duševnih móči merilo je pri Spartancih na to, da so se vadili v hitrem razumevanji in urnem izrazovanji. In to prednost so imeli Spartanci v taki meri, da je beseda lakoničen došla celó v pregovor pri zaznamovanji tehtnega in kratkega izraza. Pripoveduje se, da je spartanski Leonada na poziv sovražnih Perzijánov, ki so terjali orožje, odgovoril: „Pridite si po nje!“ Ko se je nekdo izrazil, da je toliko Perzijánov, da se solnce zatemni, ako s svojimi sulicami streljajo; odgovoril je hraber Spartanec; „Tem boljše bodemo v senci se bojevali.“

Likurg je hotel, da neha razloček med ubogimi in bogatimi; radi tega je zemlje razdeleval tako, da je vsak enako veliko dobil.

Spartanci pa niso sami svojih njiv obdelovali, to so največ storili njihovi hlapci, nekakovi sužnji, heloti zvaní, s katerimi se je prav terdo ravnalo. Da bi lakomnost pri Spartaneih zaterla in da ne bi tuji trgovci s svojimi kinči ali luksosom v Sparto dohajali, vpeljal je železni denar.

Da ne bi tudi nijeden državlján boljše jedel od družega, zato je vpeljal skupne obede, vsakdanja jéd je bila črna juha. Kralj na Pontuzu, ki je čul o tej národni jédi, pridobil se je nalašč radi te juhe spartanskega kuharja. Bila pa je jako neokusna. „Verjamem“, reče kuhar, „naša juha diši samo onim, ki so močno delali in stradali.“

Na čelu spartanske vlade sta bila dva kralja, tima na pomoč je bilo starešinstvo, Geruzija imenovano.

§. 28. Atene in Solon.

Po smerti kralja Kodra se je kraljestvo odpravilo, kajti mislilo se je, da nihče ni vreden Kodrov naslednik biti. Vpeljala se je republika ali ljudovlada, kateri na čelu so bili tako zvaní arhonti. Ker je pa manjkalo pismenih postav, tlačili so višji stanovi nižje, in vsled tega je nastalo nevarno nezadovoljstvo med ljudstvom. Arhon Drakon ni mogel s svojimi ostrimi postavami pretečega punta zadušiti, kar se oglasi Solon, eden izmed sedmerih gerških modrijánov, kot rešitelj. Njemu so njegovi soderžavljáni jako zaupali, po svojem velikem potovanji pridobil si je bil pa tudi veliko izkustev in znanosti. Postavljen je bil zato kot zakonodajalec. Njegove postavbe so bile mile, on si je prizadeval iz svojih soderžavljánov ljudi plemenitega serca izrediti in je za umetnosti in znanosti vnemati. Najpervo je vravnaval dolgove siromašnega ljudstva. Dolžniki so bili namreč v slabem razmerji z upniki, ker so tim za sušnje služiti morali. To je Solon odpravil in tudi manjše obresti določil.

Otroci so ostajali v hiši roditeljev, morali so pa v posebne

zavode, gimnazije, hoditi, kjer so se telovadili, učili godbe in govornišva in knjige najboljših pesnikov čitali.

Na čelu vlade so bili arhonti, poleg teh je bilo svetovalstvo 400 mož. Sklepi tega svetovalstva je poterjeval narodni zbor. Druga gosposka se je zvala arejopag, kateremu je bilo sodstvo izročeno, in kateri je versko vedenje in javno odgojo nadzoroval. Solonu so Atenci prisegli, njegove postave 100 let izpolnovati; odpotoval je potem v tuje dežele.

Med njegovo nenavzočnostjo se je na čelo valde kot samovladar (tiran) povzdignil Pizistrat, mož imenitne rodovine (l. 560 pr. Kr.), prideržal je toda Solonove zakone, olepšal Atene in pospeševal umetnosti in znanosti. Pa že njegovega sina Hipija so bili pregnali, moral je bežati k perzijskemu kralju Dariju. Da ne bi se zopet kdo samovladarstva polastil, vpeljal se je ostrocizem ali črepna sodba. Če se je sumičilo katerega, da bi po njem nevarnost pretila državi, zbral se je narodni zbor, ki je na lončeno črepino (ostrakon) ali školjko pisal imena takih mož. Kdor je dobil 6000 glasov, bil je na 10 let preganjan v tuje dežele.

§. 29. Perzijanske vojske.

K Cirovemu perzijskemu kraljestvu so pripadali tudi Gerki v Mali Aziji. Te so Perzijani hudo tlačili, zato so se vperli proti Dariju (500 pr. Kr.) in premagali Sarde. Zato so pa Perzijani gerško mesto Milet vpepelili in punt je bil zadušen. Ko so pa Atenčani svojim rojakom z orožjem pomagali, zarotil se je bil Darij nad Atenčani se maščevati in vse Gerško premagati.

Po neki pripovedki je bil Darij nad to podporo tako razsrdjen, da je svojemu služabniku zaukazal, trikrat na dan mu te le besede v spomin klicati: „Gospod, spomni se Atencev.“ Nekaj let po zadužitvi malo-azijatskega upora poslal je proti Atencem ladije in vojsko po suhem pod vodstvom Mardonija, toda ladije je vihar ob atiskem nosu (predgorju) razdjal in tudi vojska po suhem se je morala po velikih zgubah nazaj pomakniti. Toda Darij je poslal pod vodstvom Datija in Artaferna še večjo vojsko. Pred njima so šli poslanci, da so gerška mesta pozivali, Dariju v znamenje podložnosti zemlje in vode vposlati. Veliko mest se je podverglo, toda Sparta in Atene ste pomorili poslance. Vojska sovražnika je došla v Atik. Prestrašeni Atenci prosijo druge Gerke pomoči, toda zastonj. Samo malo mesto Plateja pošlje 1000 mož. Z desetkrat manjšo vojsko se poda Miltijad, vojvoda Atencev, sovražniku nasproti in na ravnini Maratonski pribojeval je sijajno zmago (490). Pobiti Perzijanci so jadrili nazaj v Azijo. Zmagovalni Miltijad pa ni dolgo užival svoje slave. Radi nekega nesrečnega podvzetja, obsojen je bil v ječo, kjer je razžaljen rano umrl.

Darij je zdaj skerbela v svojem kraljestvu za velikansko oroževanje, toda druge vojne ni doživel. Njegov sin Kserkses jo je nadaljeval, ko je bil vojščakov poldrugi milijon sebral. Prek Helesponta ali Dardanel sezidal je bil most, da je njegova vojska po njem hodila. Ko je pa most vihar razdjal, je kralj morje bičal in skalovje vanj metal. Sedem tednov in sedem noči je trajal prehod črez most in množina ljudstva se je črez severni del Gerške povodnji enako razlivala. Veliko gerških mest je zgubilo serčnost, le Sparta in Atene ne. Pod vodstvom spartanskega kralja Leonida se je zbrala gerška vojska 6000 mož, med njimi 300 Spartancev, da so obsedli edini vhod v srednje Gerško, sotesko termopilsko. Napadi Perzijancev so bili zastoj, Gerki so stali trdni, kakor zid. Kazalo se je ze, da mala četica Gerkov bode velikansko vojsko Perzijancev tu zaderževala, kar pokaže nek malovredni izdajalec Perzijancem stezo skozi goro, in Gerki so bili od zadej napadeni.

Leonida je poslal večino svoje vojske domu, sam pa je ostal s svojimi 300 Spartanci na mestu, kjer so v kervavem boju junaško umerli. Na tem kraju postavil se je spominke s sledečim napisom:

„Lacedemoncem naznani popotnik, tu da ležimo mrtvi, ker velel tako je domovine ukaz.“

Srečnejše od te junaške čete je bilo ladijevje, katero je vodil Temistoklej. Dvakrat je odbilo sovražnika pri Artemiziskem nosu, na severni strani otoka Evbeja. Po nesrečni bitki pri Termopilah umaknilo se je na otok Salame.

Vse srednje Gerško je bilo v rokah perzijanskih, zato so šli Atenci na svet Temistoklejev na ladije. Ta se je namreč sklicoval na delfiški orakel, ki je ukazal Atencem, za lesenim zidovjem varstva iskati. Med tem so sovražniki zapuščene Atene sežgali. Približevati so se začele tudi velikanske perzijanske ladije. Veliko Gerkov je hotelo v prvem strahu odjadrati. Temistoklej je moral na najskrajnija sredstva misliti. Po zaupljivem sužnju je Perzijance pozval, naj Gerke po noči od vseh strani napadejo. Gerkom ni bilo zdaj drugega storiti, kakor častno zmagati ali sramotno se sovražniku vdati. S serčnostjo in obupnostjo so se bojevali in sovražnika pri otoku Salame popolnem pobili. Perzijanski kralj se je hitro v Azijo nazaj umaknil. Zastala vojska na suhem je bila v prihodnjem letu pri Plateji in istega dne tudi ladijevje pobito pri predgorji Mikale na maloazijatskem bregu. Odsihmal si niso več upali Perzijanci Gerke v njih deželi napadati. Cimon, hraber sin Miltijadev, šel je za sovražnikom tudi v Malo Azijo, kjer jih je na vodi in na suhem premagal in malo-azijatske Gerke osvobodil.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz celjskega okraja. Sploh se učitelji na kmetih pritožujejo: krajni šolski svet nič ne stori. Da, to je resnično, in tudi drugače skoraj biti ne more. Krajni šolski svet, oziroma njegov voditelj načelnik je kmet, on ne bere in tudi ne razume šolskih §§§ v nemškem jeziku*) in razloži mu jih nobeden ne, kako naj tedaj za svoje dolžnosti vé. Po kmetskih občinah se volijo udje v kr. š. svet, a izvoljeni ne vejo zakaj; samo toliko si domišljujejo, da so učiteljevi gospodje, če njim ne bo učitelj v volji, n. pr. ako znabiti ne bo hotel orgljati, ga bojo pa zagnali in drugega poiskali, kateri bo v cerkvi same okroglo delal. Saj je dosta znano, da pri kmetih le tisti za dobrega „lerarja“ velja, ki na orgle le poskočnice tolče, pa znabiti o pravem cerkvenem orgljanju še sanjati ne zna. Čakati še bomo morali kakšno desetletje, preden bo kmet učitelja kakor takega spoznal in spoštoval, a zdaj si ga še naš kmet, posebno v stranskih krajih le v osebi organista tolmači. — Naj se ne tirja od kmetskega šolskega načelnika, da bi spolnoval svoje dolžnosti, ker pa jih ne pozna. Pri takem kr. š. svetu mora dotični učitelj duša in voditelj taistega biti; zastoj mu je samo tarnati. Krepko in možato brez vse bojazljivosti naj stopi med može, razjasnjuje jim naj šolske točke, da bodo zvedeli, da so za to imenitno nalogo voljeni, da učitelja v vsakej reči, pri šoli podpirajo. Da pa bo učiteljeva beseda veljavo imela, je treba, da je on značajan, da živi v miru in ga ljudstvo spoštuje; na posebne klofute in tercijalke se ni treba ozirati, ker taki ljudje se večkrat prederznejše brezimenja pisma z vsemi gerdobami pisati.

Kmetski načelnik res tudi nima časa se veliko s šolskimi, pismi pečati, posebno ko se šolski ured vedno vekša. Pri takih krajnih šolskih svetih naj učitelj skrbí, da bo on izvoljen za načelnika; izpodrine naj misel kmetov, kakor da bi on v šolskih zadevah nič govoriti ne imel, ampak pové naj jim, da ima on že postavno mesto v šolskem svetu. Pri Novi cerkvi je bil v pretečenih šestih leti tudi tak nedelavni svet; predrugačilo se je pa zdaj vse to. Gospoda kaplana sta oba v taistem, prvi od občine voljen, drugi kot zastopnik cerkve. Pri seji reče drugi, da, ako novi šolski svet ne bo delavnejši kot prejšnji, bo izstopil, ker bi ga moglo sram biti takega šolskega sveta, in želi boljše delovanje v oziru šolskega obiskovanja. Za novega načelnika je bil izvoljen g. nadučitelj Zdolšek, kteremu ne manjka poguma in pridnosti, in je s součini z vso resnico delo v roke vzel. Zanikerni stariši so se prvič z dobrim opominjali, otroke vedno v šolo pošiljati; kateri niso na to ubogali, so bili k seji poklicani in nekterim zoperstavljalcem se je denarna kazen narekala. Ljudje so zapazili resnico in šolsko obiskovanje je uredjeno.

Iz sevniškega okraja. (Iz prijateljskega pisma.) V zadnjem dopisu iz Sevnice v „Sl. Učitelju“ se je tiskovna pomota vrnila. Bodi tako dober i popravi v prihodnjem številki, da dobi gospa Dernjačeva za poduk v ročnih delih v Sevnici 140 for., ne 40 glid., kakor je stalo.

*) Pajkova tiskarna jih bode tudi v slovenskem jeziku izdala.
Ured.

Zelo razveselil me je dopis v zadnji št. našega organa, v katerem se poudarja, da naj bi „Učitelj“ s časoma 3krat na mesec, ali pa 2krat na mesec, a v večji obliki izhajal. Res, dobro, lepo i hvalevredno bi bilo za slovensko-štajerske učitelje, ko bi večkrat ali v večji obliki izhajal. Vse res. Razveselilo me je vse to radi tega, ker razvidim, da se nam za naš organ več bati nije. Vkoreninjen je i izhajanje je gotovo. In s tem sem čisto zadovoljen. Vsak naročnik gotovo težko pričakuje naš list, i radi tega bi nekateri želeli, da bi večkrat izhajal, ali premislimo, da nije dobro, ako se prenačimo; mogoče bi bilo, da slovensko-štajerski učitelji opešajo, i kje potem toliko gradiva za vsacih 10 dni nabrati. Da je le izhajanje osigurjeno, kar je na učiteljih samih ležeče, i če bi list tudi samo jedan pot na mesec izhajal, smo veseli, da ga le imamo, da novine iz domačega šolstva zvemo, i pedagogične spise naših (slovenskih) šolskih mož čitamo. Škoda bi tudi bilo, sedajno obliko premeniti. Naj ostane značajan, v starej, okusnej obliki, s kakoršno se malo kateri slovenski šolski list more ponašati. Saj tudi „Zvon“ v ravno tako velikej obliki izhaja, kakor naš organ. —

Slovstvo.

(Nove risanke). Česki učitelji so sestavili prav izvrstne risanke v čveterih različnih številkah. Te risanke bode Felkl v Pragi izdal tudi s slovenskimi napisi. Za danes rečemo o njih samo to, da jih bodo slovenski učitelji in slovenski učenci prav veseli. — Kedar pridejo na svitlo, spregovorimo več o njih.

(Učiteljem — pevcem.) V kacih 14 dneh izidejo narodne pesmi, katere je uglasbil moj rojak i prijatelj g. Josip Kocijančič, univerzni študent v Gradcu. — Obsegal bode prvi zvezek 93 domačink, čveteroglasno postavljenih. Zvezek stane 1 forint. Učitelji, — peveci i prijatelji narodnega petja se uljudno prosijo v obilnem številu naročiti omenjene pesmi pri spođej podpisanim, — ter tako delati sebi i narodu čast. —

V Mozirji 16. svečana 1876.

Antonij Leban, mozirski učitelj.

(Družba sv. Mohora.) Dne 1. februaria zbrali so se odborniki, da bi v prvi letošnji seji v presojo poslanim rokopisom prisodili razpisana darila. Izmed povesti sta najboljše dopadli: „Skušnja in skušnja“, spisal Jože Križnan, kaplan pri sv. Ivanu v Terstu in „Terno“, poslal J. Ogrinec, profesor v Vinkovcih. Presojevalci so enoglasno obema prisodili darilo. Od spisov raznega, podučljivega zapopadka odlikovali so se zlasti trije, katere je odbor po enoglasnem nasvetu presojevalcev sprejel in obdaroval. So pa ti le: „Pravniške drobtine“, sostavil dr. Janko Sernee, odvetnik v Mariboru. „Irei“ zgodovinska razprava, spisal Anton Keržič, kaplan v Predvoru in „Perva pomoč pri naglem zbolenji“, poslal dr. Jože Vošnjak, zdravnik v Ljubljani. Da si ravno ne obdarovana, vendar sprejeta sta bila še dva druga spisa, ki bosta „Koledar-ji“ prav primerna:

„Žveplenke“ in životopis „Benjamin Franklina.“ Pisateljema se bode do-
tična nagrada določila po natisu rokopisov. —

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) Kot nova prava
uda sta pristopila: G. Tone Brezovnik, učitelj v Vojniku in g. Andrej
Golob, učitelj v Framu.

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) Seja 10. febr.
Na prasanje vodstva neke realke, ali se učenci judovske vere smejo ob
sabotih pisanja in risanja oprostiti, se je odgovorilo, da ne. — Dovolile
so se štipendije mariborskim kandidatom, dovolile starostne doklade,
zaukazalo službo v Cezanjevcih še enkrat razpisati, ker je deželni odbor
za prvega učitelja, ki se ondi nastavi, 50 gld. osobne doklade dovolil.
Margareta Muršec se imenuje industrijalna učiteljica v Konjicah. V seji
17. febr. se je med drugimi manj važnimi rečmi poterdil za okrajnega šol-
skega svetovalca v Rogatei Šimon Škrabelj, nadučitelj v Slatini.

(Iz kranjskega deželnega šolskega sveta.) Deželni odbor
je priterdil: 1) da se France Vrančič v učiteljski službi v H-tiču definit-
ivno priterdi; 2) da se ljudska šola v Senožecah v prihodnjih 2 letih raz-
širi na 4 razrede, ter da se plače učiteljev te šole ustanove ena s 600 gld.,
ena s 500 gld., dve pa po 400 gld.; 3) da se v proračun normalnega šol-
skega zaklada od leta 1876 naprej za čas potrebe stavi 260 gld. podpore
za pripravljevalno šolo za vstop v mestno obertnijsko nadaljevalno šolo;
4) da se postavi v proračun normalno-šolskega zaklada za l. 1877 in 1878
po 1000 gld. podpore za zidanje nove šole v Dolskem.

(V okrajnem š svetu na Volóvskem) v Istri so: Jelusič,
ravnatelj v Kastvi, Vajšel, učitelj v Hrušici, Vlah, kanonik v Kastvi,
kateri so vsi narodni; drugi 3 udje niso vneti za omiko v slovanskem je-
ziku in duhu. Predsednik okr. š. sveta, glavar dr. Petrič, je skozi in
skozi poštenjak. V tem smislu se „Narodu“ poroča.

(Iz Materije.) (5 novih narodnih učionā v materijskej občini.) Ovi-
dnejšnje mjestno šk. vijeće primilo je dne 18. t. m. potrdjenje novih na-
rodnih učionā: u Slivju, Vodicah, Markušinah, dalje na Goleu i Tatmah.
U Materiji i Briezovici jesu već 2 učioni; dakle imat će naša občina u
kratko vrijeme 7 sgrāda za narodnu prosvjetu. Fiat applicatio i u inih
občinah! Živio naš župan gospodin Župančić!

(Za podučevanje v nemščini) se je na Goriškem v l. 1875 —
2000 gld. učiteljem dalo in sicer od onih 8000 gld., katere je dala država
v podporo ondornih ljudskih šol. Ali to četertino od 8000 ni znala vlada
koristnejše obrtniti, nego za brezvspešno nemščino? Kdor pozna razmere
po Goriškem, n. pr. popolno pomanjkanje šolskih poslopij, mora reči, da
je 1000 potreb večjih, nego je poduk v nemščini.

(„Slovenske Matice“) tajnik je zdaj slovenskim učiteljem dobro-
znani gosp. Andrej Praprotnik v Ljubljani.

(Šolske smešnice), nabral jih T. B. H.: Učenec J. J. smijal se
je v nedeljo pri božjej službi. Drugi dan pride katehet v šolo. Začne ga
radi te nespodobnosti kregati, davši mu naposled dve prav gorki „packi“
na roko. Pomilovaje vpraša katehet jokajočega učenca: „Kdo ti je kriv,
da si zdaj tepen bil? Učenec brez pomisleka odgovori: „Bog“. — Pri
pogovoru o pogrebu začne učitelj učencem nekaj o novodobnem sežiganju
umerlih razlagati. Razloživši jim vse na tanko pogleda zadovoljno po šoli.
Nek učenec moli dva persta kvišku. „No Mirko“, vpraša ga učitelj, „kaj
bi pa ti rad povedal?“ Mirko vstane in se odreže: „Če je lih vse nam

zdej razloženo prav lepo in koristno, greh pa je vendar le.“ — K verozakonski skušnj. konci leta pride dekan. Učenci so vsi dobro odgovarjali, osobito pa se je nek deček odlikoval. Dekan želi od kateheta več o tem dečku poizvedeti. Kateket predstavi mu ga kot jako „brihtnega“ dečka. Dekan se sam o njegovi „brihtnosti“ prepričati hoče. „No ti Slavko“, reče dekan dečku, „ker si tako prebrisane glave, boš mi gotovo tudi znal povedati, kaj bog zdej v nebesih dela? Če mi na to vprašanje prav odgovoriš, dobiš razven navadnega darila, še štiri pomaranče od mene.“ Deček stermé nad takovim vprašanjem gleda nekaj časa dekana, potem pa korajžno odgovori: „Gospod dekan, če mi pa Vi sami na Vaše vprašanje prav odgovoriti, dam Vam jaz pa sedem pomaranč.“

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Podučiteljska služba v Sevnici (3r. š.) s 480 (360) in stan. do 10. marca na kr. š. sv. Učiteljska služba pri sv. Bolfanku na Kogi (okr. Ormuž, 1r. š.) s 550 gld. in stan. do 15. m. na kr. š. svet. Učiteljska služba v Cezanjevcih pri Ljutomeru s 600 gld. in stan. do 28. marca na kr. š. svet. Učiteljska služba v Framu (3raz. š., okraj mariborski) s 600 gld. in stan. do 15. m. na kr. š. svet. Učiteljska služba v Dobjem (okr. Kozjanski, 1raz. š.) s 550 gld. in stan. do 25. marca na kr. š. svet. Učiteljska služba pri sv. Jurji v Slov. gor (okraj marib., 3raz. š.) s 550 gld. na kr. š. svet. Služba podučiteljice v Ljutomeru s 560 (420) gld. na kr. š. svet.

Na Kranjskem: Učiteljska služba v Škofjiloki (4r. š.) s 400 gld. do 25. m. na kr. š. svet. Učiteljska služba v Čatežu s 400 gld. in stan. do 15. na kr. š. svet.

Na Goriškem: Služba učitelja v Vatrovljah s 500 gld. in stan.; učiteljske službe po 400 gld. in stan. v Brestovici, Avberju in Rodiku. Služba podučiteljice s 300 gld. v Komnu. Prošnje za te službe, ki so v sežanskem okraji, do 24. marca na kr. š. svet.

Premembe pri učiteljstvu po Slovenskem.

Na Štajerskem: G. J. Dominkuš (maribor, uč. kand.) začasni (2 meseca) učitelj v Cezanjevcih. Gospodična Franja Ekl (dosedaj podučiteljica) učiteljica v Ljutomeru.

Na Kranjskem: G. Jevnikar, nadučitelj v Žužembergu; g. Kr. Pajer, zač. učitelj na Berdu. G. Bozja, def. učitelj v Polhov. gradu, g. Pere, uč. v Kočevji, gre na dol. Avstrijsko (v Payerbach), g. K. Geceľ, vpok. uč. pri sv. Petru pri Ljubljani, star 86 let, je umrl.

Učiteljska služba

1—2

v Framu poleg Maribora je razpisana. Prosilci naj svoje prošnje vložé s potrebnimi spričevali do 15. marca pri ta-mošnjem krajnem šolskem svetu.

Krajni šolski svet v Framu, dne 20. febr. 1876.

Divjak.

Služba podučitelja oziroma podučiteljice

na narodnej šoli v Šmarji, dohodki III. razreda in stanovanjem se razpisuje.

Prositelji oziroma prositeljice, zmožni slovenskega i nemškega jezika v govoru i pisavi imajo svoje prošnje potem šolske gosposke vložiti do konca februarja 1876 pri krajnem šolskem svetovalstvu v Šmarji (St. Marein bei Erlachstein.)

Okrajni šolki svet Šmarski, dne 20. jan. 1876.

2—2

Pervosednik :

Haas.

Učiteljska služba

na narodnej šoli v Št. Pavlu se razpisuje z dohodki III. razreda i stanovanjem.

Prositelji imajo svoje prošnje potem šolke gosposke vpslati do konca februarja 1876 krajnemu šolskemu svetovalstvu v Št. Pavlu poleg Prebolda.

Okrajni šolski svet Celjski, dne 22. jan. 1876.

2—2

Pervosednik :

Haas.

Učiteljska služba

na enorazrednej narodnej šoli na Gorici poleg Gornjegrada z dohodki III. razreda i prostim stanovanjem se razpisuje.

Prositelji zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi imajo svoje prošnje potem predstavljene šolske oblasti do 15. sušca t. l. oposlati krajnemu šolskemu svetovalstvu na Gorici pošta Mozirje.

Okrajni šolski svet Gornjegradski, dne 10. februarja 1876.

Prvosednik: **Haas** l. r.

Podučiteljska služba

na četverorazredni narodni šoli v Št. Jurji pol. južne železnice z dohodki III. razreda se razpisuje.

Prositelji zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru i pisavi imajo svoje dostojno dokumentirane prošnje potem predstavljene šolske gospodske vpslati krajnemu šolskemu svetu v Št. Jurji poleg južne železnice.

Okrajni šolski svet Celjski, dne 2. februarja 1875.

Predsednik: **Haas** l. r.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredn. odgovoren Drag. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.